

EXPRES

ILUSTROWANY

Nr 73 (1703)

ROK VI.

SRODA

Depesza Zjazdu KPD do J. Stalina

BERLIN. — Zjazd Komunistycznej Partii Niemiec (KPD), który odbył się ostatnio w Monachium, skierował do Generalissimusa Stalina depeszę, w której przesyła najserdeczniejsze braterskie pozdrowienia bojowe kontynuatorowi dzieła Lenina, nauczycielowi i wodzowi całej młodej polskiej i postępowej ludzkości. Depesza ta stwierdza m. in.:

Drogi Towarzyszu Stalinie! Dziękujemy Wam za wielką pomoc, jaką okazaliście bojownikom o pokój swym wywiadem z korespondentem „Prawdy”. Wasze stwierdzenie, że wojna nie jest nieunikniona, lecz, że można jej zapobiec, jeżeli masy ludowe będą walczyły o pokój, a podżegacze wojenny zostaną izolowani — napawa ruch pokojowy w Niemczech zachodnich głębokim przekonaniem o słuszności i niezwykłej ciężkości sprawy pokoju. Wasze słowa dopomogą ludności zachodnio-niemieckiej do przezwyciężenia kłamliwej propagandy amerykańskiej, do przekonania się o pokojowości celów Zw. Radzieckiego i do zdania sobie sprawy z faktu, że Związek Radziecki pod Waszym przewodnictwem jest najlepszym przyjacielem narodu niemieckiego.

Nowa propozycja ZSRR w Paryżu

Sprawa Niemiec najistotniejszym zagadnieniem międzynarodowym

MOSKWA. — Korespondent agencji TASS donosi z Paryża: 12 marca pod przewodnictwem przedstawiciela ZSRR Gromyki odbyło się siódme posiedzenie konferencji zastępców ministrów spraw zagranicznych 4 mocarstw.

Na wstępie posiedzenia przedstawiciel ZSRR Gromyko oświadczył, że delegacja radziecka nadal uważa, iż postanowienie w sprawie przyspieszenia zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami oraz wycofania stosownie do tego wojsk okupacyjnych z Niemiec są nieodzowne w punkcie, dotyczącym traktatu pokojowego z Niemcami.

Delegacja ZSRR uważa, że sformułowanie drugiego punktu jej propozycji jest słuszne, ale ponieważ wyjaśniło się, że na podstawie tego sformułowania trudno osiągnąć zgo do wszystkich uczestników konferencji, delegacja ZSRR wyraża gotowość zmiany tekstu drugiego punktu przez opuszczenie wzmianki o przyspieszeniu zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami, jak również o wycofaniu wojsk okupacyjnych z Niemiec.

W zmienionej redakcji drugi

ZPB im. MARCHLEWSKIEGO I ELEKTROWNIA ŁÓDZKA przystępują do współzawodnictwa w dziedzinie oszczędności węgla.

— patrz str. 2-a

Parlamentarzyści polscy w Leodium

BRUKSELA. — Cała prasa belgijska zamieszcza obszernie sprawozdania z pobytu parlamentarzystów polskich w Belgii.

Po odwiedzeniu w niedzielę Gandawy, Brugii i Knoeke (na wybrzeżu morza Północnego) polska delegacja parlamentarzystów udała się w poniedziałek do Leodium, centrum okręgu przemysłowego, zamieszkałego go licznie przez wychodźstwo polskie. Na ratuszu parlamentarzystów polskich powitały delegacje Polaków - robotników, górników i młodzieży, które przybyły ze swymi sztabami organizacyjnymi.

Z posiedzenia PKOP

Nowe, poważne zadania polskiego ruchu pokoju

- Kampania poparcia dla uchwał Światowej Rady
- Wzmoczenie walki o wykonanie zadań Planu 6-letniego

WARSZAWA. — Komitet Wykonawczy PKOP na posiedzeniu w dniu 12 marca br. wysłuchał sprawozdania członków delegacji polskiej na Światową Radę Pokoju — z przebiegu berlińskiej sesji.

Polski Komitet Obróńców Pokoju wyraził całkowitą solidarność i najgorętsze poparcie dla doniosłych uchwał Światowej Rady Pokoju, odpowiadających najwyższym interesom narodu polskiego.

Komitet Obróńców Pokoju zwraca wszystkie terenowe komitety ruchu pokoju w Polsce do:

1 popularyzowania uchwał Światowej Rady Pokoju wśród wszystkich warstw naszego społeczeństwa oraz poczynienia przygotowań, by umożliwić narodowi polskiemu wyrażenie jednomyślnego solidarności z Apellem i rezolucjami Rady.

2 pogłębienia patriotycznego ruchu mas pracujących miast i

wsi na rzecz poparcia uchwał Światowej Rady Pokoju — przez nowy i nie słabnący wysiłek na froncie pokojowej pracy dla wykonywania zadań wielkiego Planu 6-letniego.

Komitet Obróńców Pokoju wita inicjatywę Rady Pokoju w sprawie rozszerzenia działalności poszczególnych narodowych komitetów pokoju w dziedzinie nawiązywania bliższych kontaktów i wymiany kulturalnej z przedstawicielami nauki i kultury w różnych krajach, w celu pogłębienia przyjaźni i solidarności narodów w walce o uratowanie pokoju.

Komitet Obróńców Pokoju powziął ponadto szereg innych uchwał w sprawie najbliższych zadań ruchu pokoju w kraju — m. in. uchwalono:

zorganizować w Warszawie zebra nie sprawozdawcze; wydelegować — drogą wyborów w kluczowych zakładach przemysłowych kraju — 20 delegatów na Eu-

Zw. Zawodowe NRD do CRZZ

WARSZAWA. — Centralna Rada Związków Zawodowych otrzymała serdeczną depeszę od Centralnej Rady Wolnych Niemieckich Związków Zawodowych (FDGB) z okazji Miesiąca Przyjaźni Niemiecko - Polskiej. W depeszy tej czytamy m. in.:

„Odra i Nysa jest granicą przyjaźni między narodem niemieckim i polskim. Przez granicę tę podają sobie ręce masy pracujące obu narodów do wspólnej walki dla utrzymania pokoju światowego”.

Depeszę podpisał przewodniczący FDGB — Warnke.

Gauleiter Europy zach.

chce prześcignąć Hitlera

Protesty w W. Brytanii przeciw ludobójczym planom Eisenhowera

WASZYNGTON. — Gauleiter amerykański dla Europy zachodniej Eisenhower, ujawnił swe awanturnicze plany i potrząsając bombą atomową, oświadczył, że nie zawaha się użyć bomby atomowej, jeżeli akcja taka będzie korzystna dla Stanów Zjednoczonych. Oświadczenie powyższe złożył Eisenhower na pufnym posiedzeniu komisji spraw wojskowych i spraw zagranicznych senatu przed dwoma tygodniami. Treść tego oświadczenia została dopiero 12 bm. opublikowana w prasie amerykańskiej.

Eisenhower, ujawniając swe szaleńcze, ludobójcze zamiary, — wyraził równocześnie zaniepokojenie z powodu faktu, że istnieje na świecie silny ruch oporu przeciwko zastosowaniu broni atomowej. Nie ukrywał on swej obawy przed „poważną reakcją moralną lub inną, jaką może wywołać zrzućenie bomby atomowej”; ale liczył się z tym, że — powiedział Eisenhower — jedynie z tym, co jest „korzystne dla USA”.

LONDYN. — Cyniczne oświadczenie Eisenhowera wywołało oburzenie i zaniepokojenie brytyjskiej opinii publicznej. Na marginesie te-

go awanturniczego oświadczenia sekretarz generalny Brytyjskiej Partii Komunistycznej, Harry Pollitt, złożył deklarację, w której stwierdza, że oświadczenie Eisenhowera stanowi przede wszystkim ostrzeżenie dla narodu brytyjskiego, gdyż żaden kraj na świecie nie będzie tak cierpiał jak Wielka Brytania w wyniku wojny atomowej.

Obecnie należy rozwinąć z całą mocą wielką kampanię o podpisanie Paktu Pokoju między pięcioma mocarstwami. Kampania ta dowiedzie, że ludzkość nie będzie tolerowała zbrojnych planów wojny.

ropejską Konferencję Robotniczą w Berlinie w sprawie walki przeciw remilitaryzacji Niemiec;

zwołać w podstawowych ośrodkach wojewódzkich i uniwersyteckich kraju — zgrupowanie sprawozdawcze z sesji Rady Światowej; omówić uchwały Rady Światowej w środowiskach inteligencji naukowej, artystycznej, wolnych zawodów.

Postanowiono także zwołać plenarne rozszerzone posiedzenie Polskiego Komitetu Obróńców Pokoju w dniu 31 marca 1951 r.

Rada Najwyższa ZSRR

uchwaliła ustawę o obronie pokoju

MOSKWA. — W dalszym ciągu obrad Rady Najwyższej ZSRR w dyskusji nad referatem Mikolaja Tichonowa zabierali m. in. głos deputowani Matulis, Simonow, Kuźniecowa, Palladin, Aleksandrowska i Bykow, popierając w całej pełni projekt ustawy o obronie pokoju i zakazie propagandy wojennej.

Deputowani podkreślali, że ustawa o obronie pokoju będzie miała olbrzymie znaczenie dla walki o pokój nie tylko w Związku Radzieckim, lecz również na całym świecie.

Po skończeniu dyskusji, Rada Najwyższa UCHWALIŁA JEDNOMYŚLNIE USTAWĘ O OBRONIE POKOJU.

Przewodniczący na wspólnym posiedzeniu Rady Związku i Rady Narodowości, deputowany Szajachmetow po uchwaleniu ustawy o obronie pokoju oznajmił, że porządek dzienny został wyczerpany i oświadczył, że sesja Rady Najwyższej ZSRR zostaje zamknięta.

Sukces budowniczych kombinatu w Piotrkowie

WARSZAWA. — Załoga budowy wielkiego kombinatu włókienniczego w Piotrkowie oddała do użytku jeden z budynków przemysłowych, na 19 dni przed terminem.

Reportaż z budowy kombinatu w Piotrkowie — patrz str. 5).

Dnia 10 bieżącego miesiąca w Muzeum Narodowym w Warszawie nastąpiło wręczenie nagród państwowych.

Na zdj.: wiceminister Włodzimierz Sokorski wręcza nagrodę literatowi Kazimierzowi Brandysowi.

Strajk w Barcelonie trwa

Walka z reżimem Franco wzmaga się w całej Hiszpanii

PARYŻ. — Strajk 300 tysięcy robotników w Barcelonie, którzy porzucili pracę na znak protestu przeciwko nieustannemu wzrostowi kosztów utrzymania i spadkowi realnej wartości płac, wywołał poważne zaniepokojenie wśród faszystowskich kół rządowych.

W Barcelonie odbywają się liczne zebrania protestacyjne przeciwko aresztowaniom strajkujących. Robotnicy oświadczają, iż będą kontynuować strajk dopóty, dopóki władze frankistowskie nie zwolnią uwięzionych.

We wtorek rano z Madrytu do Barcelony przybyły znaczne posiłki policyjne i wojskowe, zaś do portu wpłynęły 4 okręty wojenne. W nocy z poniedziałku na wtorek policja faszystowska Franco dokonała w mieście dalszych licznych aresztowań.

Jak donosi agencja AFP, rząd gen. Franco wystąpił na północ do okręgów górniczych w Asturii silne oddziały wojskowe dla wzmocnienia tamtejszych garnizonów, wśród górników Asturii panują bowiem silne nastroje strajkowe i ruch oporu przeciwko reżimowi Franco.

Agencja Reutersa donosi, że w demonstracjach w Barcelonie uczestniczyli również studenci.

Sekretariat Francuskiej Partii Komunistycznej wydał w związku z

bohaterską walką robotników barcelońskich odezwę, w której przekazuje swe gorące pozdrowienia robotnikom Barcelony, broniącym się przed niesłychaną nędzą i wyzyskiem, jakie przyniósł im ustrój frankistowski.

Oreddie jeńców

w Korei do ONZ

PEKIN. — Agencja Nowych Chin donosi, że 279 jeńców, z których większość stanowią obywatele amerykańscy wystosowało na ręce Trybunału Oredzie do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Oredzie to stwierdza m. in.:

„Protestujemy kategorycznie przeciwko uchwalonej niedawno w ONZ rezolucji uznającej Chiny Ludowe za „agresora”. Zetknęliśmy się osobście z chińskimi ochotnikami, poznaliśmy ich dobrze i jesteśmy przekonani, że są oni prawdziwymi reprezentantami narodu miłującego pokój. Przyłączamy się do zdecydowanej akcji narodów całego świata walczących o trwały pokój na całym świecie”.

Pożegnalna wizyta

amb. Lebediewa

WARSZAWA. — W dniu 13 bm. Prezydent RP Bolesław Bierut przyjął w Belwederze na audiencji pożegnanej ambasadora ZSRR w Polsce Wiktora Z. Lebediewa.

W odpowiedzi na apel „Szombierek”

Olbrzymie oszczędności

osiągnie gospodarka narodowa dzięki zobowiązaniom pracowników ZPB im. Marchlewskiego i Elektrowni Łódzkiej

Coraz głośniejszym echem odbija się na terenie całego kraju apel załogi elektrowni „Szombierek” o oszczędną gospodarkę węglem. Żywy oddźwięk znajduje on również w robotniczej Łodzi.

Załoga ZPB im. Stalina wezwała przed kilku dniami bratnie zakłady im. Marchlewskiego do współzawodnictwa w zmniejszeniu zużycia paliwa i zaprosiła przedstawicieli tych zakładów na naradę w sprawie wymiany doświadczeń na tym odcinku.

W dniu wczorajszym pracownicy działu energetyki ZPB im. Marchlewskiego, odpowiadając na wezwanie Zakładów Stalinowskich, postanowili zaoszczędzić do końca b.r. 5.500 ton węgla asortymentowego przez spalanie na jego miejsce miału, co w przeliczeniu daje oszczędności 2.380 ton groszku. Jednocześnie zobowiązali się oni przez racjonalną gospodarkę ciepłą oraz staranną konserwację urządzeń cieplnych zaoszczędzić dodatkowo 500 ton miału.

Łączna oszczędność paliwa wynikająca z tych zobowiązań wyniesie 107.500 złotych.

Załoga działu energetyki ZPB im. Marchlewskiego zaapelowała do kierownictwa technicznego oraz pracowników transportu o pomoc i współdziałanie w uzyskaniu tych oszczędności.

Jako delegatów na wspólną naradę i wymianę doświadczeń z ZPB im. Stalina wybrano palaczy

— ob. ob. Romana Michałaka, Leonarda Laska, Stanisława Micielskiego i Józefa Ortela.

W uchwalonej rezolucji pracownicy wyrażają przekonanie, że dzięki oszczędnej gospodarce węglem przyczynią się do szybszej realizacji zadań Planu 6-letniego, a tym samym wzmocnią międzynarodowy front pokój w walce z podżegaczami wojennymi.

Do współzawodnictwa, zainicjowanego przez elektrownię „Szombierek” przyłączyła się również w dniu wczorajszym załoga Elektrowni Łódzkiej, która odpowiedziała na skierowany do niej apel warszawskich kolegów.

Wśród licznych zobowiązań oszczędnościowych, powziętych

przez pracowników Elektrowni Łódzkiej na specjalną uwagę zasługuje zwiększenie spalania węgla odpadkowego w stosunku do roku ubiegłego z 21 do 53 proc. Przysporzy to gospodarce narodowej w roku bieżącym oszczędność 567 tys. złotych.

Palacze i dyżurni ruchu kotłowego zobowiązali się osiągnąć najwyższą moc dyspozycyjną z kotłów w czasie szczytowych obciążeń, przy najbardziej ekonomicznym spalaniu węgla.

Brygady remontowe kotłowni i maszynowni zobowiązały się wespół z warsztatami mechanicznym i elektrycznym przyspieszyć remonty kapitalne. M. in. skrócono już obecnie czas pracy przy remoncie kotła nr 20 postanowiono zredukować o dalsze dwa dni.

Dyspozytorzy mocy, łącznie z dyżurnymi ruchu i obsługą nastawni zobowiązali się wygospodarować w ciągu roku 800 ton węgla przez odpowiednie rozkładanie obciążeń na pracujące zespoły.

Palacze postanowili wpisywać codziennie wyniki swej pracy na umieszczonych przy każdym kotle tablicach w celu dokładnej kontroli wykonania zobowiązań.

Brygady analizatorów wespół z pracownikami działu zaopatrzenia postanowili doprowadzić do należytego stanu wszystkie aparaty pomiarowe w terminie do końca czerwca b.r.

A.W. Z.: Podajemy adres: Szkoła Kadetów KBW — Warszawa (6).

W. WUJKOWSKA: Poruszona przez Panią sprawa znalazła już swoje rozwiązanie decyzją ORZZ.

ZGIERZANIN: Radzimy przedstawić sprawę w Prezydium Rady Narodowej — Wydział Socjalno-Administracyjny, Łódź, ul. Piotrkowska 104.

M. M. — SZCZECIN: Oskarzenie, jakie Pan stawia swojej żonie, jest bardzo ciężkie. Jeżeli nie będzie Pan mógł przeprowadzić dowodu prawdy, ani też wskazać świadków — nie będzie podstaw do uzyskania rozwodu. Radzimy zastanowić się nad decyzją, którą Pan pragnie powziąć, nie jest bowiem wykluczone, że są to tylko podejrzenia Pana, nie oparte na danych konkretnych.

Piękne przedszkole otrzymali mieszkańcy Andrespola pod Łodzią

Piękna willa, położona malowniczo wśród drzew rozległego parku, była już od dłuższego czasu przedmiotem zainteresowania wszystkich mieszkańców Andrespola.

— Tu będzie przedszkole dla naszych dzieci — cieszyły się kobiety. — I to już wkrótce. Postanowiliśmy wykończyć wszystko na „ostatni guzik” przed ósmym marca — mówili robotnicy zajmujący się urządzeniem przedszkola.

Naturalnie wykończyli zgodnie ze zobowiązaniem. Robotnicy Zakładów Ceramicznych w Andrespolu nie rzucają słów na wiatr. A przedszkole jest właśnie ich dziełem.

Otwarcie nastąpiło przed dwoma dniami. W uroczystości uczestniczyli wszyscy niemal mieszkańcy Andrespola. Pierwsze to bowiem przedszkole w miasteczku i okolicy, a urządzone przy tym tak pięknie — że radość matek i dzieci nie ma po prostu granic.

SOM-y zawierają umowy na wiosenne prace rolne

Wezwanie załogi spółdzielczego ośrodka maszynowego w Sędziejowicach, pow. łaski, która zaapelowała do pracowników SOM-ów, woj. łódzkiego o przyspieszenie zawierania umów na wykonanie wiosennych prac polnych, znalazło żywy oddźwięk. Spółdzielcze ośrodki maszynowe woj. łódzkiego zawarły już umowy z 25 tysiącami małych i średniorolnych chłopów.

W jednej z nowojorskich szkół średnich odbywa się egzamin. Temat: „Komuniści chcą zniszczyć wolność i prawa narodu amerykańskiego”.

Chłopcy siedzą bezradni, gryząc rozpaczliwie ołówki. Tylko jeden z nich szybko coś pisze i po kilku minutach oddaje zeszyt nauczycielowi.

Zadowolony pedagog bierze wypracowanie i zwraca się do klasy:

— Widzicie, że to wcale nie trudne. Posiuchajcie co napisał wasz kolega...

Wszyscy podnoszą głowę. — Komuniści chcą podobno zniszczyć wolność i prawa narodu amerykańskiego. Gdyby nawet naprawdę tego chcieli, byłoby to także niemożliwe. Jak można bowiem zniszczyć coś, co Truman już dawno nam zabrał...

Historia nie mówi, czy nauczyciel czytał dalej...

Mac Arthur kupił podobno ostatnio kilka losów loterii. Jest to jeszcze jego ostatnia możliwość, aby mógł coś wygrać.

Dziennikarze razem z drukarzami

12 bm. obradował w Warszawie zjazd połączeniowy Zw. Zaw. Pracowników Przemysłu Poligraficznego i Zw. Zaw. Dziennikarzy. Zjazd obradował pod hasłem mobilizacji ty sięgających przez poligrafików, dziennikarzy i pracowników wydawnictw do walki o realizację doniosłych uchwał Światowej Rady Pokoju. Uczestnicy zjazdu postanowili wzmocnić i uwielokrotnić wysiłki w celu jeszcze silniejszego zespolenia narodu — w myśl uchwał VI Plenum KC PZPR — wokół walki o trwałą pokój i realizację Planu 6-letniego.

Referat o tradycjach Zw. Zaw. Dziennikarzy i Zw. Zaw. Poligrafików oraz o zadaniach stojących

przed nowopowstałym Związkiem wygłosił ob. Chabowski. Mówca stwierdził, że nowy Związek w pracy swej powinien się oprzeć na postępowych tradycjach dziennikarzy i drukarzy, których symbolem jest świetlana po stać niezłomnego rewolucjonisty, dziennikarza-zecera Kasprzaka.

Głównymi zadaniami, jakie stoją obecnie przed dziennikarzami, pracownikami przemysłu graficznego i wydawnictw jest demaskowanie wrogów pokoju i branie czynnego udziału w wielkiej kampanii realizacji uchwał Światowej Rady Pokoju. Nie rozerwalnie łączy się z tym sprawą mobilizacji narodu dla wykonania planu budowy podstaw socjalizmu.

„Niedźwiedź” Czechowa przyniósł im nagrodę Zespoły świetlicowe metalowców odnoszą sukces za sukcesem

Odbyty niedawno w Radomsku konkurs o tytuł najlepszego zespołu świetlicowego w województwie łódzkim wykazał dalszy rozwój ruchu świetlicowego w zakładach metalowych województwa łódzkiego.

W wyniku konkursu pierwszą nagrodę w postaci radioodbiornika uzyskał zespół świetlicowy Zakładów Nr. 9, za wystawienie sztuki Czechowa pt. „Niedźwiedź” oraz za występy chóralne.

Poważne osiągnięcia w pracy świetlicowej ma zespół zakładów im. Strzelczyka. Zespół dramatyczny tych zakładów przygotowuje obecnie wystawienie sztuki

Kruczkowskiego „Niemcy”, zaś istniejący przy zakładach zespół taneczny przygotował inscenizację taneczną pt. „Spółdzielnia produkcyjna naprzód”.

Zespół świetlicowy Zakładów im. Strzelczyka organizuje często wieczory dyskusyjne przodowników pracy i racjonalizatorów z aktywnym świetlicowym.

Podczas wieczorów prowadzona jest dyskusja nad przeczytanymi książkami oraz omawiane są zagadnienia międzynarodowe.

Ostatnio została zorganizowana wymiana zespołów świetlicowych między poszczególnymi zakładami.

Codzienna nowelka „Exp ressu”

Wielbłąd

(Z opo wieści ludowych narodów ZSRR)

Całym majątkiem Alego było stadko wielbłądów. Ali troszczył się o nie, wyganiał na najpiękniejsze pastwiska i zawsze dbał o to, żeby koryto przy studni pełne było świeżej i chłodnej wody.

Pewnego dnia, kiedy wyruszył z paroma wielbłądami do pobliskiego miasta, zatrzymał się w cieniu potężnego sykomora.

Dochodziło południe. Z nieba lały się strumienie słonecznych promieni. Upał stał się wręcz nie do zniesienia. Ali, położony na trawie, postanowił zdrzemnąć się trochę. Kiedy się zbudził, zobaczył z przerażeniem, że jeden z jucznych wielbłądów zniknął.

— Czyżby porwał mi go wilk stepowy? — struchlał Ali.

Uważnie rozglądał się dokoła, nie zauważył jednak nigdzie najmniejszego nawet śladu krwi.

— Widocznie wielbłąd zawieruszył się gdzieś! Muszę go koniecznie odnaleźć — pomyślał Ali.

Wsiadł na wielbłąda i zatoczył po stepie szerokie koło. Ujrzał stadko diugono-

gich dropiów, mignął wśród zarośli, machnąwszy długą kitą, szakał — ale wielbłąda jak nie było, tak nie było.

— A jednak muszę go odnaleźć! — coraz bardziej chmurna stawała się twarz Alego.

Na drugi dzień natknął się na jakiegoś samotnego jeźdźca.

Obaj pozdrowili się i zapalili fajeczki.

— Przyjacielu — zaczął Ali — zaginął mi wielbłąd. Czyś nie widział go przypadkiem?

Jeździec zmarszczył brwi.

— Szukasz wielbłąda? Zaczekaj, coś sobie przypominam! Czy twój wielbłąd nie jest ślepy na lewe oko i czy nie brak mu wszystkich przednich zębów?

Ali, ucieszony szczerze, zawołał.

— Tak jest! Zgadza się! To był mój wielbłąd! A nie możesz mi powiedzieć, gdzie on teraz jest?

Jeździec rozłożył ręce.

— Tego nie mogę wiedzieć!

— Nie wiesz?

— Skąd mogę wiedzieć? Ja widziałem tylko jego ślady, a nie samego wielbłąda.

— Widziałeś tylko jego ślady? Coś kręcisz, przyjacielu! — rozgniewał się Ali. — Ta cała sprawa wydaje mi się podejrzana.

— Licz się ze słowami!

— Acha! mam ci może jeszcze podziękować za to, żeś ukradł mi mojego wielbłąda? — warknął Ali.

— Oskarżasz mnie zbyt pochopnie! — potrząsnął głową wędrowiec. — Proszę cię raz jeszcze, żebyś liczył się ze słowami.

O! — krzyknął zapalczywie Ali — to wszystko skończy się nie tylko na słowach, złodzieju jeden!

To rzekłszy, kazał mu pojechać razem z sobą do sądziego.

Sędzia wysłuchał uważnie Alego, który skończył swoje zeznania twierdzeniem: „Ten człowiek ukradł mi moje zwierzę”.

Ale nieznajomy potrząsnął tylko głową i powiedział do sądziego.

— Obstać nadal przy swoim twierdzeniu, iż nie widziałem wielbłąda tego człowieka. Niemniej o owym wielbłądzie mogę powiedzieć coś znacznie więcej, aczkolwiek nie widziałem go na swoje oczy.

— A więc powiedz! — rozkazał sędzia.

— Wielbłąd ten niósł z jednej strony sakwę z pszenicą, po drugiej zaś miał beczkę z miodem.

— Zgadza się! Ten człowiek jest złodziejem! — krzyknął właściciel wielbłąda?

— Nie widziałem go.

— Więc skąd wiesz o nim tylę szczegółów?

— Że wielbłąd ten był ślepy na lewe oko, wywnioskowałem z tego, że obgryzał on tylko trawę po prawej stronie swojej drogi.

— A skąd wiesz, że nie miał zębów przednich?

— Ponieważ wyjedzona trawa miała zawsze po środku kępki, których nie zdołał wyszarpać.

— A skąd wiesz, że wielbłąd niósł miód i pszenicę?

Oskarżony uśmiechnął się tylko.

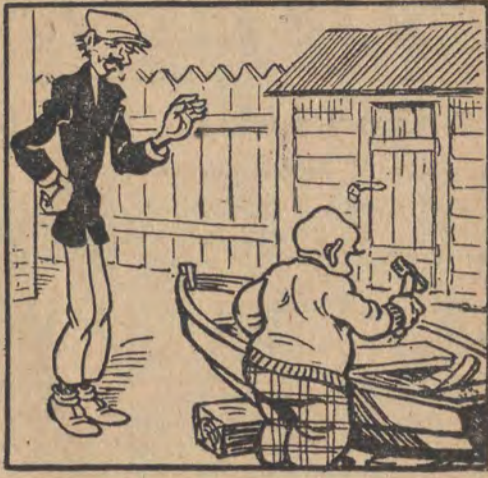
— To jest bardzo prosta sprawa — odparł. — Po jednej stronie drogi siedziały pszczoły, które ssały tu i tam polyskujące na trawie krople miodu, po drugiej zaś podskakiwały wysoko wróble, szukając ziarenek pszenicy.

— Przekonałeś mnie! — zawołał sędzia. — Przekonałeś również i mnie! — zawołał człowiek, który zgubił wielbłąda.

Tak to samotny jeździec, aczkolwiek w ogóle nie widział wielbłąda, na podstawie tylko jego śladów, opisał go zupełnie dokładnie.

(Tł. A.)

Przygody Włodka i Wacka

TOLEK: — Wiem, gdzie wasz pies!
WACEK: — Azor? No gdzie? Mów!...
TOLEK: — Na Budziszynskiej! To jest przedłużenie ulicy Eugeniusza.

WICEK: — Nareszcie Budziszynska! Zaraz odbierzemy skradzionego Azorka...
WACEK: — O rany! Nie chlap!...
WICEK: — Przecież niemyślnie!

TOLEK: — Idziecie po psa? Nie dojdziecie! Zbudowaliśmy tu już wspólnymi siłami groble... Wozu ją rozwalili! A teraz jest topiel!...

WACEK: — Popłyniemy po psa!
WICEK: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Mleko do domu Pod wpływem ładnej pogody można otrzymywać od 16 bm.

Niejednokrotnie traciliśmy wiele czasu na kupno mleka, nie mówiąc już o tym, że trzeba było w tym celu spójalnie wcześniej wstawać. Obecnie Centrala Mleczarska wprawdzie nowy system dystrybucji mleka. Mianowicie już od 16 bm. mleko odnosić się będzie konsumentom do domów. Przed tym jednak muszą oni zarejestrować się w sklepach nabiałowych Centrali Mleczarskiej lub w PSS oraz wpłacić za mleko za 10 dni z góry. Różnica w cenie mleka będzie niewielka, bowiem dolicza się tylko 10 groszy za odniesienie. Trzeba dodać, że pierwszeństwo w otrzymywaniu mleka z odniesieniem do domu mają dotychczasowi posiadacze kart mlecznych ZUS. Mleko otrzymamy w specjalnie za mykanych butelkach. (j)

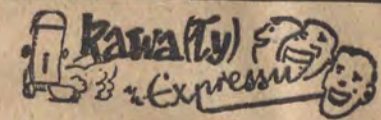
Popularne wycieczki na święta organizuje „Orbis”

Od świąt dzielą nas niecałe dwa tygodnie. W związku z tym „Orbis” czyni przygotowania do wamozionego w tym okresie ruchu turystycznego. Niezależnie od tego „Orbis” projektu je zorganizować 2-3 dniowe wycieczki do Karpacza i Świeradowa, do Zakopanego i do Cichocińska. Wycieczka do Zakopanego będzie organizowana w grupach po 50 i 100 osób, pozostałe dwie po 350 osób. (j)

Uwaga, łodzianie!

Dokąd należy się zwracać po dokumenty do przemeldowania się

Nie wszyscy jeszcze wiedzą dokąd należy się zwrócić po dokumenty, potrzebne do przemeldowania się. Przypominamy więc, że osoby które urodziły się lub zawarły małżeństwo w Łodzi, a nie posiadają odpowiednich dokumentów metrykalnych, powinny jedynie podać prowadzącemu meldunki dane osobowe oraz miejsce i datę sporządzenia aktu stanu cywilnego. To samo dotyczy osób, które sądowo ustaliły treść podobnych aktów. Zwracanie się do urzędów stanu cywilnego w Łodzi jest tu zbędne.

Osoby, które urodziły się lub zawarły małżeństwo poza Łodzią, mogą się zwrócić do Urzędu Ewidencji Ludności przy Al. Kościuszki 19, który potrzebne dokumenty sprowadzi drogą korespondencyjną. Brak dokumentów metrykalnych nie stanowi jednak przeszkody w otrzymaniu karty meldunkowej, jeżeli obywatel zobowiąże się dostarczyć je w terminie do 2 miesięcy.

Mieszkańcy Łodzi mają również niejednokrotnie trudności z otrzymaniem zaświadczeń z miejsca pracy. Zwraca się więc uwagę, że wszystkie zakłady pracy obowiązane są wydawać bezzwłocznie zaświadczenia pracy z wymienieniem: nazwy zakładu pracy, imion i nazwiska pracownika, imion ojca, adresu pracownika, daty urodzenia, zawodu i stanowiska w zawodzie. Poza tym na zaświadczeniu musi być pieczęć zakładu i podpis wystawiającego. Równocześnie należy podać wzmiankę, że zaświadczenie wydaje się w celu przedłożenia prowadzącemu meldunki. Trzeba również zaznaczyć, że wszystkie dokumenty należy składać osobom prowadzącym meldunki w terminie określonym dla każdego domu. Terminów tych należy przestrzegać. (iy)

O wiosennej garderobie

myślą już poważnie mieszkańcy Łodzi

Nie będzie kłopotów z rozmiarami i kolorami

Pod wpływem ładnej pogody, która coraz lepiej i dokładniej bada potrzeby rynku, zorganizowała szereg narad z fabrykami i wspólnie omówiono wszelkie braki produkcji. Braki te zobowiązano się usunąć radykalnie. Przed wszystkim postanowiono rozwiązać ostatecznie sprawę rozmiarów dzianiny, tzn. bielizny, pończoch, swetrów i ubranek dziecięcych. Fabryki zobowiązały się produkować bieliznę we wszelkich rozmiarach i kolorach. Z dzianymi ubrankami dla dzieci też wiele było dotychczas kłopotów, bo sklepy miały w dużych ilościach bardzo małe ubranka, za małe czasem dla paromiesięcznych dzieci, a ubranek dla starszych chłopców i dziewczynek — nie było wcale. Obecnie produkuje się spiozki i ubranka większe, w ilościach odpowiadających potrzebom mniejszych i większych obywateli. A teraz jeszcze słów kilka o odzieży dla kobiet. Wiadomo, że nie wszystkie kobiety mają figurę manekinu, toteż w sklepach muszą być różne rozmiary sukien czy kostiumów. W ubiegłym roku wiele było słusznych zarzutów, niejedna łodzianka z żalem stwierdzała, że w żadnym sklepie nie ma sukni na jej tuszę i wzrost. Bo też produkowano zaledwie 6 rozmiarów konfekcji ubraniowej. Obecnie będzie aż 18 rozmiarów.

Centrala obiecuje rzucić na rynek ładne fasony sukien letnich. Poza tym w sklepach znajdują się już wkrótce różnego fasonu i koloru kostiumy wiosenne i letnie. Tzw. kostiumy „francuskie” przestały być modne. Przyjęły się bardziej fasony półsportowe i sportowe. Żakiety są raczej krótkie, lekko wcięte i nawet w zupełnie sportowym kostiumie zaznacza się talie. Dalej również produkowane będą i chętnie na pewno noszone wszelkiego typu żakiety z welwetu i dewetyny (imitacja zamzu). Kanadyjki w tym roku są też modne. Po krótkim okresie wiosennym zarówno kobiety jak mężczyźni przestaną nosić kapelusze. A Zjednoczenie Przemysłu Filcowego produkuje w dużych ilościach filce bardzo ładne, kolorowe. Można szyć z nich ładne kamizelki, sportowe kurtki, wiatrówki, ozdobne paski itp.

Zjednoczenie Przem. Filcowego ma nawet u siebie szereg efektownych modeli, próby więc widocznie już były robione. Ponięważ życie jest specjalnością CZPOdziewego, należałoby zainteresować tą sprawą fabryki. Niech spróbują, czy nie udałoby się produkować niektórych części garderoby damskiej właśnie z filcu. Pozwoliłoby to urozmaicić konfekcję damską. (d)

Włodek: — Azor? No gdzie? Mów!...
Tolek: — Na Budziszynskiej! To jest przedłużenie ulicy Eugeniusza.

Włodek: — Nareszcie Budziszynska! Zaraz odbierzemy skradzionego Azorka...
Wacek: — O rany! Nie chlap!...
Włodek: — Przecież niemyślnie!

Idziecie po psa? Nie dojdziecie! Zbudowaliśmy tu już wspólnymi siłami groble... Wozu ją rozwalili! A teraz jest topiel!...

Popłyniemy po psa!
E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Włodek: — Popłyniemy po psa!
Wacek: — E, zostaw tę arkę! Potopu nie będzie, a Budziszynska może naprawiać i suchą nogą przejdziemy!...

Czytelnicy pomagają usuwać zło i błędy

W odpowiedzi na listy Czytelników AMBULATORIUM BĘDZIE!

Projekt naszych Czytelników ze Stoków uruchomienia tam ambulatorium dentystycznego — spotkał się z życzliwym oddźwiękiem, bowiem jak informuje nas ZLP — ambulatorium takie zostaje w niedługim czasie uruchomione.

Jednocześnie ZLP wyjaśnia, że uwagi naszego Czytelnika na temat nieporządków i ciasnoty kabin w rozbieralni przy gabinecie Roentgena (ul. Lecznicza) — są słuszne. Kierownictwo wydało zarządzenie natychmiastowego usunięcia braków.

WINNI ZOSTALI UKARANI

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego zawiadania nas, że skargi naszych Czytelników z Tuszyna okazały się słuszne. Przeprowadzone dochodzenie w sklepie tekstylnym GS „Sam. Chł.” potwierdziło fakt sprzedaży towarów bieliźnianych po cenach wyższych. Winni zostali ukarani.

Jednocześnie Wojewódzki Inspektorat polecił w-w sklepowi zwrócić nie poszkodowanym zapłaconych sum.

I TA SPRAWA ZAŁATWIONA

Na naszą interwencję w sprawie Czytelniczki — ob. Grzelczyk z Leszna, która bezskutecznie kierowała listy do b. Sądu Grodzkiego w Ketrzynie o nadesłanie jej poświadczającego wypisu wyroku — prezes Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie donosi, że polecił w-w sądowi niezwłocznie przesłać tytuł wykonawczy naszej Czytelniczce.

RÓŻNICA JEST ISTOTNA

Dyrekcja Budowy Osiedli Robotniczych w Łodzi w związku ze skargą, wniesioną przez ob. ob. Wójcikę, Skibińskiego, Zalegi i in. w sprawie nieotrzymania paczek z cukierkami dla dzieci — wyjaśnia, że wymienieni nie byli i nie są pracownikami ZOR-u, lecz są zatrudnieni w przedsiębiorstwie, wykonującym prace na zlecenie ZOR-u.

Jasne wobec tego, że pretensje naszych Czytelników zostały skierowane pod niewłaściwym adresem. Cukierki, po które nasi w-w Czytelnicy nie zgłaszali się w ustalonych godzinach — są do ich dyspozycji, o czym doniósł ich właściwy referent socjalny.

MAŁO!!!

C. H. Przem. Skórzanego w odpowiedzi na pytanie: „gdzie naprawić obuwie?” — wyjaśnia, iż doceniając znaczenie warsztatów usługowych dla świata pracy, zwiększyła ilość zatrudnionych szewców w końcu ub. r. w Łodzi z 50 na 80.

Na rok bieżący przewidziany jest dalszy wzrost zatrudnienia i zwiększenia ilości punktów naprawy.

Trzeba zlikwidować tę plagę!

Musi być czysto w domach

Winni są dozorczy i... sami lokatorzy

— *Toniemy w brudzie i nasze małe dzieci! Może „Express” wydeleguje kogoś, aby sprawdził, jak mieszkają lokatorzy przy ul. Krakusa 6...*

— *Rozbito stare ubikacje, zaczęto robić wykop pod nowe. Wszystko byłoby dobrze, gdyby postawiono nam jakiś prowizoryczny ustęp. A my przecież też jesteśmy ludźmi. Ponad 100 lokatorów domu przy ul. Franciszkańskiej 34 musi przecież też z takiego przybytku korzystać. Nie położono jeszcze ani jednej cegły pod przyszły ustęp...*

— *Wydelegujcie operatora filmowego — niech uwieczni te sterty śmieci i brudów w domu przy ul. Obrońców Stalingradu Nr 3. Gdy kanał zapelni się nieczystościami, cuchnąca ciecz spływa aż do piwnic. Dozorcy nie zamyka bramy, bo jej nie ma...*

— *Żyjemy wśród stada szcurków. Mają wspaniałe żerowisko w naszym domu przy ul. Żeligowskiego 50, gdzie śmieci nie są wysypywane do puszek, lecz na stos gnijącego śmieciiska pod komórkami i ubikacją. Klatka schodowa, ubikacja, ścieki przedstawiają straszny widok. Redakcjo, przyjdź nam z pomocą!*

— *My, mieszkańcy ul. Cisielskiej Nr 17, od pół roku nie mamy dozorczy. Stan sanitarny naszego domu — godny politowania! Zwracaliśmy się do administratora i kierownika naszej dzielnicy — lecz bez skutku. Pomóż nam, kochamy „Express”!*

Tych urywków z listów naszych Czytelników, napływających dzień w dzień z rozmaitych dzielnic miasta, dają wyrazisty i plastyczny obraz stanu sanitarnego, jaki panuje w domach łódzkich.

— *Dlaczego tak się dzieje? Czy nie ma dozorców?*

Pytanie to stawiamy dyrektorowi Zarządu Nieruchomości.

— *Nie ulega najmniejszej kwestii, że na ten stan rzeczy składają się i niedostateczna ilość dozorców i absolutny brak ich sprawności oraz kwalifikacji. Na stanowisko dozorczy idą przeważnie ludzie starsi, często kalecy. Wynagrodzenie zależne jest od metrażu obszaru gwananych przez nich posesji. Część nieruchomości w Łodzi w ogóle nie posiada dozorców. Wielu porzuca pracę. Z tym faktem związana*

jest nowa trudność. Nie chcą opuszczać mieszkań służbowych, nieodzownych przecież dla nowozaan gazowanych dozorców. Wydziały Gospodarki Mieszkaniowej przy Dzielnicowych Radach Narodowych nie dostarczają zaś dawnym dozorcóm zastępczych mieszkań, choćby z tego powodu, że ich nie mają.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć tu i o winie samych lokatorów, którzy nie przestrzegają nieodzownych warunków higieny w zamieszkałych przez nich domach. Choć są puszki do śmieci — wyrzucają je na podwórko, zaśmiecają klatki schodowe, nie poczuwają się do współodpowiedzialności za sanitarny stan domu.

Pokrecona matematyka PKS-u

Jeden z naszych Czytelników za dał nam pytanie, na które bez pomocy PKS nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć.

„Od czego zależy jest wysokość opłaty, za przejazd autobusem PKS-u? Może cena biletu zależy niana jest od nawierzchni szosy, którą jedziemy? A może od warunków atmosferycznych? W każdym razie chyba nie od ilości przejechanych kilometrów, na dowód czego przytoczę kilka liczb.

Przejazd trasą wynoszącą 15 km z Wolborza do Piotrkowa kosztuje 3 zł. 60 gr. Ze Srocka do Piotrkowa jest również 15 km., bilet jednak kosztuje tylko 2 zł 40 gr. Za przejazd trasą Sulejów — Piotrków wynoszącą 16 km, a więc więcej jak, ze Srocka do Piotrkowa, bilet kosztuje również taniej bo tylko 3 zł.

Może dyrekcja Państwowej Komunikacji Samochodowej poinformuje nas na podstawie czego ustala się ceny biletów. Dotychczas bowiem sądziłmy, że zależne jest to od ilości przejechanych kilometrów.

My również jesteśmy ciekawi!

(ny)

Do tego dochodzą urągające najelementarniejszym pojęciom kultury i obyczajności wyczyny przychodniów zzewnątrz, którzy nie raz klatki schodowe zamieniają w ustępy.

I pomyśleć że dzieje się tak nie w jakimś legendarnym Grajdółku, ale stolicy polskiego włókiennictwa, w największym mieście po Warszawie! Takie oto świadectwo wystawiają sobie mieszkańcy Łodzi!

Z tym jednak trzeba skończyć! Postawiliśmy wyraźnie i bez osłonek stan sanitarny robotniczej Łodzi. Prezydium Rady Narodowej, świadome tego stanu, podejmuje zdecydowane kroki i szeroka akcję, zmierzającą do uporządkowania miasta.

Jak się dowiadujemy, już w najbliższych odbędzie się specjalna narada przy udziale zainteresowanych czynników nad sposobami wytrzeźwienia zła. Opracuje się konkretny plan walki z brudem, która odbędzie się — jak i w innych miastach kraju — w kwietniu. (P)

List z Radomska

Jak to było ze szczotkami? Labirynt w Radzie Narodowej

Dobrze, żeście wydrukowali na Waszych łamach sprawę naszych bolączek. Może odpowiednie centrale handlowe po przeczytaniu tego zaopatrzą Radomsko w artykuły pierwszej potrzeby, a nawet założą kwaciarnię...

Teraz chciałbym poruszyć jeszcze kilka, nie mniej ważnych spraw.

W Domu Towarowym przy ul. Reymonta 30, pojawiły się dnia 1 bm. w dziale chemicznym szczotki do zamiatania podłogi w ilości 20 sztuk. Ekspedientka Nr. 12 sprzedała je tylko jednej osobie, ob. Paplickiej. Cena szczotki wynosiła 10 zł. 40 gr. Ob. Paplicka ma sklep z farbami przy ul. Armii Czerwonej Nr. 5 i sprzedawała te szczotki po... 50 zł., czyli zarabiała na jednej szczotce 39 zł. i 60 gr.

Czy te szczotki powinny być sprze-

BŁOTO PO KOLANA

Drugi „Express”, zwracamy się do Ciebie ponownie z prośbą my — robotnicy fabryki „Boruta” w Zgierzu.

Interwencja twoja odniosła skutek, ale częściowo. Wysypali śluzką ul. Zeromskiego i to niedbale. Gorsza sprawa z ulicą Pułaskiego. Gdy podążamy tą ulicą do pracy — grzęźniemy w błocie. Gdy dostajemy się na chodnik miasta — serce nam się kraje z zazdrości, że jesteśmy, tak pokrzywdzeni i nikt się nami nie interesuje.

Czy my — robotnicy z przedmieścia jesteśmy gorsi od innych? Czy to Zarządowi m. Zgierza sprawa przyjemność, że niszczy obuwie i chodzimy po kolana zabłoceni? Niechby wysypali śluzką choćby tylko chodnik na ulicy Pułaskiego. I za to byłibyśmy bardzo wdzięczni.

Drugi „Express” bardzo Cię prosimy, pomóż nam w tej sprawie.

Pracownicy Zakładów „Boruta” w Zgierzu

Prosimy Prezydium Rady Narodowej m. Zgierza o zajęcie się słuszną skargą naszych Czytelników z Zakładów „Boruta”.

ANDRZEJ ZAŃSKI

Urwała pół zaczęte zdanie. Zorientowała się, że będzie nietaktownie z jej strony, jeśli wypomni teraz temu choremu człowiekowi, że to przez niego zamiast być już w Łodzi, siedzi na tym piaszczystym pustkowiu w dalekiej Meklemburgii.

— Ale to nic... — usiłowała uśmiechem poprawić swoją gaffę. — Wkrótce wyzdrowiejesz i wrócisz razem do Łodzi... Chyba i ty stęskniłeś się również za pracą w swojej fabryce?

— Trochę! — rzekł wymijająco Orten. — Ale przyznam ci się, że w tej chwili jestem taki osłabiony, że nie myślę o niczym.

Leczyła chorego na swój sposób, ale przez dwa dalsze dni wciąż i wciąż trawiła go gorączka.

Dopiero trzeciego dnia wieczorem, kiedy zbudził się z długiego popołudniowego snu, powiedział z ulgą.

— Wiesz, Weroniko, czuję się znacznie lepiej.

— Zjadłbyś coś? — zapytała Weronika.

— Dobrze, zjem... A teraz podaj mi książkę... o, te, w żółtej oprawie. Poczytam sobie trochę.

Zapaliła lampę i postawiła ją na stole obok łóżka Ortena, w ten sposób, ażeby światło, padając w jego stronę, pozwoliło mu wygodnie czytać, sama zaś zaczęła krzątać się koło wieczery.

W pewnej chwili wydało im się, że słyszają za oknami odgłosy ciężkiego stapania. Ktoś jak gdyby wałęsał się dokoła domu, przystając i rozpoczynając znowu swoją wędrówkę.

— Kto to być może? — chory stał się nagle baczniejszy, bo przypomniało mu się nagle opowiadanie młodego Czecha, o bandzie SS-manów, wałęsających się po okolicy.

Zaraz potem skrzypnęły drzwi i na progu stanęła ciemna postać.

Lampa stała w ten sposób, że światło jej padało na łóżko. Podczas kiedy dru-

263)

ga część izby pogrążona była w półmroku. Jednakże mimo tego Orten zobaczył dokładnie twarz nieznanego — i poznał ją.

Był to człowiek z fotografii, właściciel tego domku, ojciec Helmuta — gestapowca z Oświęcimia.

Przybysz postąpił parę kroków i przystanął, jak posępna zjawia.

Nie powiedział ani słowa. Ani „dobry wieczór” czy „Grüss Gott”.

Stojąc opodal pieca spoglądał na tych, którzy rozgościli się w jego domu.

Najpierw spojrzął na ubraną w pasiaki Weronikę, potem na spoczywającego w łóżku nędzarza.

Orten leżał w koszuli z krótkimi rękawami. Spojrzenie przybysza zatrzymało się nagle na numerze, który Orten, był więzien Oświęcimia, wytatuowany miał na lewym przedramieniu — i znieruchomiał.

Twarz Niemca zmieniła się.

Spoglądający na niego w milczeniu Orten zauważył, że w oczach jego rozpalili się osobliwe błyski.

Posępny przybysz mocniej zacisnął szczęki, jak gdyby chcąc stłumić jakiś okrzyk, który wyrwał mu się z gardła, a potem opuścił głowę.

Wszystko to odbywało się w milczeniu, jak na przedstawieniu, w którym grają chińskie cienie.

Właściciel chaty raz jeszcze obrzucił dziwnym spojrzeniem Ortena, a potem postąpił krok naprzód.

Przez moment jak gdyby wahał się, jak gdyby walczył sam ze sobą, a potem, szybko pochylwszy się, porwał leżącą pod piecem siekierę...

W świetle lampy zalsniło żelazo...

Błysk siekiery...

I błysk wspomnienia...

Przypomniało się nagle Ortenowi:

Był koniec jesieni roku 1941. Powietrze tężało. Miało się na mroz.

Tego dnia raniem przybył do Oświęcimia pociąg z brukwią: zimowe pożywie nie dla obozu. Trzeba było zadołować cały ten transport, zanim nadejdzie wieczór, ażeby brukiem nie zmarzła przez noc.

Prócz tych, którzy stale pracowali przy transporcie, przyniesiono więźniów również i z innych „Kommando”.

Zawrzała gorączkowa robota.

Jedni kopali olbrzymie doły, inni nosili w koszach i na drewnianych „tragach” brukiew do sąsiedniego „Kartoffelbunker”. Inni wreszcie, kiedy doły były już wykopane, zapelniali je brukwią i przykrywali słomą, zasypywali je potem ziemią.

Wszystko to odbywało się biegiem, pod czujnym okiem SS-manów.

(D. c. n.)

Kombajn i mechaniczny dźwig „Kazio” Potezny kombinat włókienniczy powstaje w województwie łódzkim Nowe zakłady rozpoczną produkcję już za trzy miesiące

1 Maja 1950 r. minister Stawski położył pierwszą cegłę pod powstające w Piotrkowie zakłady. Dziś, na rozległych, podmokłych dawniej terenach piotrkowskiego przedmieścia, wznoszą się szaro-czerwone budynki fabrycznych hal. W blizszej lakier i jasnymi tynkami pierwszej gotowej hali kombinatu, w przędzalni średnioprzędnej, brygady mechaników montują już nowocześnie skomplikowane maszyny.

Rozległy plac, na którym powstaje budynek przedzalni cienko-przędnej, roi się od otulonych w waciaki ludzi. Oto mierniczy wytycza prostą, wzdłuż której pełzać będzie za chwilę mechaniczna kopaczka, przygotowująca wykop pod żelbetonowe „stopy” oraz pod „ławę”, czyli fundament. Za kilka dni murarze ustawią na nim boczną ścianę hali.

Plac jednak, na którym w całej pełni trwają roboty niwelacyjne i ziemne, to wcale nie początek kowy fragment budowy.

Na placu bowiem wznosi się już coś, co jest szczerze pokryte słomianymi matami i obwieszone płachtami brezentu. Z każdej — najmniejszej w tym „opakowaniu” szczeliny, z sykiem buchają kłęby białej jak mleko pary.

Brezentowe płachty i maty słomiane okrywają żelazobetonową konstrukcję fragmentu hali fabrycznej, budowanej przy pomocy urządzenia, nieznanego dotąd w naszym budownictwie przemysłowym, a przynoszącego gospodarce narodowej oszczędność, wyrażającą się tysiącami metrów sześciennych drewna i dziesiątkami tysięcy złotych.

Urządzenie to — jak określa inżynier Poniński — to ruchomy szalunek stalowy do wykonywania konstrukcji żelbetonowych, wyposażony w instalacje ogrzewające, a — jak mówi brygadzieta młodzieżowej brygady betoniarzkiej Goldyn — po prostu „kombajn”.

Przywieziono go z Wrocławia, gdzie według nadesłanego z ZSRR projektu i dokumentacji, skonstruowała go załoga PPB Nr 5. Zmontowano go w Piotrkowie, ustawiono na specjalnych torach i nie bez obawy przystąpiono do pierwszej próby.

Stalowe szalunki stanowią nie jako gotowe formy o kształcie i wymiarach słupów oraz sklepienia hali fabrycznej. W ich wnętrzu montuje się zbrojenia. Mechaniczne betoniarzki przygotowują ją szarą gęstą, betonową maź. Elektryczne windy transportują ją w górę. Do stalowych form, na żelazo zbrojenia, wylewa się rzeka szarego betonu.

Wreszcie rozlega się jednostajny, drgający szum wibratorów. Beton powoli „osiada”, na powierzchni ukazują się maleńkie pęcherzyki powietrza — betonowa

Pomarańcze i grapefruity po 30 zł. za kg.

Przed nadchodzącymi świętami wiosennymi w sklepach społecznych PSS i MHD ukaże się w sprzedaży trzecia partia pomarańczy i grapefruitów.

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, ustaliło nową cenę na partię tych południowych owoców. Cena detaliczna obowiązująca w całym kraju będzie wynosiła obecnie 30 zł. za kg.

O przemyśle bawełnianym znajdujemy w ustawie o Planie 6-letnim zaledwie kilka krótkich wzmianek. Mówią one o podwojeniu ilości wrzecion w tym przemyśle i o uruchomieniu 5 tysięcy nowych krosien, a więc o inwestycjach, które podniosą nasz przemysł bawełniany do poziomu przemysłów produkujących i zlikwidują „wąskie gardła”, jakie stanowiły przestarzałe przedzalnie.

Wybór planistów padł na Piotrków Trybunalski, jako siedzibę jednego z ośmiu, wielkie go, nowoczesnego kombinatu bawełnianego, który włącznie do produkcji poważną rezerwę sił roboczych, jaką można zmobilizować w nieuprzemysłowionych okolicach starego Piotrkowa.

nie skończone. Teraz troskliwie ręce członków brygady Stefana Goldyna okrywają beton słomianymi matami i płachtami brezentu i poddają działaniu pary, przepływającej przez urządzenie ogrzewnicze, zainstalowane wokół stalowej konstrukcji kombajnu.

Beton, w temperaturze 60 stopni C. zwiąże się w ciągu 36 godzin, zamiast jak normalnie bez ogrzewania — 28 dni. W półtorej do by po ukończeniu betonowania, żelbet będzie już miał wymaganą przepięsami technicznymi wytrzymałość.

Stalowe formy - szalunki będzie można przesunąć po szynach dalej i zainstalować je w miejscu, gdzie brygada Stefana Grabowskiego kończy właśnie roboty ziemne i fundamentowe. Zespół Goldyna będzie mógł przystąpić do betonowania nowego sklepienia i słupów, słowem, konstrukcji na stępnego fragmentu olbrzymiej hali.

Kombajn — to duma całej obsługi budowy: „chłopców” Grabowskiego i brygady Goldyna i dzielnej 20-letniej spawaczki Basi Purgał i młodego Kędziory — wszystkich. Dumę tę potęgują wy mową przeprowadzanych przez siebie obliczeń młodzi inżynierowie i planiści.

— Towarzyszu, czy wiecie, że przy budowie tej jednej hali zaoszczędziliśmy ok. 5 tys. m sześciennych drewna budowlanego, tj. ok. 180 tys. złotych? A więc... z samych oszczędności na drzewie... — młody człowiek liczy coś przez chwilę. — Tak, zgadza się... mogliśmybyśmy zakupić pięć takich kombajnów.

— No, a poza tym, ten „nasz” kombajn rozwiązał kwestię budownictwa przemysłowego w zi-

mie! Pracowaliśmy przecież bez przerwy cały grudzień, styczeń i luty...

Już 16 godzin stoi kombajn „pod parą”. Jutro przesuną go dalej. Za 5 dni (bo tak długo trwa cykl jego pracy od chwili przesunięcia do całkowitego związania się betonem) będzie gotowy następny fragment.

Na opuszczone przez kombajn stanowisko przyjdą natychmiast murarze, którzy na przygotowanych „ławach” postawią boczne ściany hali, wypełnią ceglami przestrzeń między betonowymi słupami i zamurują szczyty. Specjalna brygada robocza wysypie ubitą ziemię czerwonym gruzem odpadków ceglanych i zaleje je betonem.

Na dachach zjawiają się dekarze. Kombajn co pięć dni posuwa się dalej. W ślad za nim idą ludzie. Tam, gdzie przed kilkunastu dniami mechaniczna kopaczka przygotowywała wykop pod fundamenty, trwają już ostatnie roboty wykończeniowe.

I kiedy mechaniczny dźwig — „Kazio” podaje zbrojenia na ostatni fragment hali, we fragmencie pierwszym, opuszczonym przez kombajn przed niespełną 3 miesiącami, wypakowuje się już z olbrzymich skrzyń radzieckie maszyny przyszłej piotrkowskiej przedzalni. Wypakowuje się ostrożnie, uważnie, aby nie tylko nie uszkodzić precyzyjnych mechanizmów, które już za 3 miesiące, a nie — jak planowano — z początkiem 1952 roku, rozpoczną produkcję, ale i aby nie poplamili smarami błyszczącej, dębowej posadzki.

Bo piotrkowski kombinat — to nie tylko olbrzymie hale i setki najnowocześniejszych maszyn, to również i jasne, lśniące parkiety i pochłaniacze bawełnianego pyłu i jarzeniowe oświetlenie. Bo cała dą piotrkowskiego kombinatu będą socjalistycznymi zakładami pracy.

SCENA i ekran

Teatry muzyczne w Łodzi na nowym etapie

Pod reorganizacji w „Teatrze Powszechnym” poważne zmiany zasły również w obu istniejących w naszym mieście teatrach muzycznych, a więc w „Lutni” i w „Osie”.

„Lutnia” i „Osa” przestają istnieć jako takie. Obecnie tworzyć one będą jeden zespół, który grać będzie na dwóch scenach. Dawna „Lutnia” przemianowana zostaje na „Teatr muzyczny”, „Osa” na „Teatr mały”.

Pierwszy z nich będzie teatrem o charakterze rozrywkowym. Dawane w nim będą przede wszystkim operetki, natomiast w „Teatrze małym” iść będą rewie i sztuki lekkie, nie pozbawione jednak głębszych zagadnień społecznych i wychowawczych.

Kierownictwo połączonych teatrów tych obejmie utalentowany aktor i reżyser Kazimierz Paulowski. Kierownikiem muzycznym zostaje W. Geiger, kierownikiem literackim Jan Rojcecki, kierownikiem administracji Tomski. Trzon zespołu aktorskiego dawniej „Lutni” i „Osy” został prawie ten sam, jednakże nowa dyrekcja wzmocniła go znacznie, angażując nowe sily.

Zaangażowani zostali między innymi: Beata Artemska, J. Andrzejewska, J. Bukojemska, E. Wasińska, J. Piaskowska, I. Koszałkówna, B. Leleniewska, Z. Kuleńska, F. Wajda, J. Kulczycki, J. Komorowski, reżyser T. Cygler, baletmistrz F. Nowak.

Poszczególne sztuki reżyserować będą Janusz Wamecki, Merinowicz, Leon Schiller, Krzemieński, Korzeniowski i Z. Sawian.

Jako pierwsza wystawiona będzie w „Teatrze muzycznym” „Czardaszką” o mocno zmienionym i na nowo opracowanym librecie.

Również na nowo opracowane zostanie libretto „Orfeusz w piekle” Offenbacha, której to pracy podjął się Konstanty Galszyński. „Ewa” Lehara ukaże się w przeróbce Godawy i Stepienia. „Piękną Heleną” w opracowaniu Juliana Tuwima. Dawny teatr „Osa”, a więc „Teatr mały” zainauguruje swoją działalność artystyczną wystawieniem satyryczno-politycznej rewii pióra Galszyńskiego, Stepienia, Godawy i innych. Rewia ta, częściowo ujęta jest z repertuaru warszawskiej „Syreny”, jednakże uzupełni się ją nowymi aktualnymi ustawkami. Następnie ujedzie na afisz „Teatru małego” komedia o aktualnej tematyce „Wesoły pojedynek Gorczyckiej”, oraz jedna z sztuk, którą dyrekcja wybierze z ostatniego konkursu na utwory komediowe i satyryczne.

Nad poziomem artystycznym czuwać będzie wspólna „rada artystyczna” jako czynnik doradczy i opiniotwórczy. Praca prowadzona będzie zespołowo, a równo cześnie położy się nacisk na ideologiczne przeszkolenie artystów.

Jakie filmy zobaczymy w marcu na naszych ekranach

W bieżącym miesiącu na ekrany kin łódzkich wejdzie kilka nowych filmów produkcji radzieckiej i NRD. Zobaczymy m. in. film pt. „Pancer nik Potomkin”, znany już publiczności łódzkiej z festiwalu filmów radzieckich, następnie film „Dzielnicy Gajezi”, przedstawiający dzieje bohaterstwa chłopca, przewodnika w krajach arktycznych, który wykrył szajkę dywersantów.

Zjazd młodzieży demokratycznej na Węgrzech — oto temat kolorowego filmu produkcji radzieckiej pt. „Młodość świata”.

Do najlepszych z nowych filmów niemieckich należy „Doktor Semmelweiss”. Akcja tego filmu toczy się w końcu XIX wieku w Austrii. Głównym tematem jest walka doktora - demokracji Semmelweissa z zacofaniem wśród lekarzy, bojących się nowych prądów w nauce.

Zwalczanie chorób wśród dzieci

Od 20 do 31 marca br. odbywać się będzie na terenie Łodzi i województwa „dekada” zwalczania chorób zakaźnych wśród dzieci.

W okresie tym w wielu zakładach pracy aktywiści PCK i lekarze wygłoszą pogadanki na temat zwalczania i zapobiegania chorobom dzieci. Podadzą oni też sposoby zapobiegania nagminnym chorobom jak płonica, bionica, ospa, krzywica i innym.

Rosną kadry służby zdrowia

W szkole лаборantek medycznych w Gdańsku uczą się przyszłe laborantki fizykoterapii i chemiczki laboratoriów szpitalnych. Na zdjęciu — uczennice zapoznają się z aparaturą do fizykoterapii w gabinecie docenta Akademii Medycznej w Gdańsku.

Leżały w szopie 25 lat...

Z odpadków - 60 tys. m. tkanin

Pożyteczny wynalazek robotnika - racjonalizatora CZPIG

W Łodzi została otwarta wystawa wynalazków i usprawnień racjonalizatorskich przemysłu jedwabniczo-galanterijnego.

Wśród wystawionych prac uwagę zwraca makietą przedstawiająca metodę przedzenia z odpadków jedwabiu naturalnego. Wynalazek ten pozwolił na zużycie dla produkcji 20 ton tych odpadków, które zalegały od 1924 roku składy fabryki w Milanówku. Tym samym dało to państwu 3,5 milionów zł oszczędności.

Było to dwa lata temu. Do Milanowieckich Zakładów Jedwabniczych przyjechał Stanisław Warcholiński — nowomianowany z salowego kierownik przedzalni w CZPIG. Któregoś dnia Warcholiński przechodził koło olbrzymich magazynów fabrycznych.

— Co tam się mieści? — zwrócił się do pracujących obok robotników. — Stare szopy robią wrażenie jak gdyby nigdy nie były otwierane, czyżby tu nikt nie zaglądał? — A bo i tak jest! — odparli. — Przecież tam nie ma nic! — Jak to? Pomieszczenia stoją puste? — Co to, to nie! — zaśmiali się.

— Ale tam tylko mieszczą się kony! Dla nas stanowią one zbędny nie-żytek. Należałoby w ogóle dawno pozbyć się tego, bo już od kilkunastu lat zajmują nam tylko miejsce. Leżą tak już od 1924 roku.

Robotnicy mieli rację. Sklejone masą serycynową odpadki, brudne i poszarpane nadawały się na pierwszy rzut oka tylko na śmietnik. A jednak było coś, co zastanowiło Warcholińskiego.

Ostrożnie ważył na dłoni stwardniałą masę motylowego oprzęd. Na wet laik mógł dojrzeć gołym okiem delikatne włókienka, które tkwiły w oprzędzie.

— Wziąłem garść tych odpadków do kieszeni i szybko udałem się do domu — opowiada Warcholiński — Nie miałem w ogóle żadnych wskazówek, a jednak postanowiłem przekonać się, czy uda mi się wydość stąd jedwabne włókno. Wrzuciłem oprzęd do garnka, dolałem wody utlenionej i gotowałem. Niestety, gęsta maź serycynowa, którą wydziela gąsienica jedwabnika, nie chciała się rozpuścić. Spróbowałem więc innego sposobu

i zamiast wody utlenionej, użyłem sody i mydła. Z radością skonstatowałem, że tym razem w garnku powstał gęsty klej. Powoli z brunatnej mazi zaczęły wydzielać się srebrne nitki. Po kilkakrotnym gotowaniu i płókanu, otrzymałem czysty, szlachetny jedwab naturalny.

Na tym doświadczeniu oparłem następnie masowy sposób przedzenia z odpadków. Również i przy wprowadzeniu odpadków oprzęd do przeróbki fabrycznej nie napotkałem żadnych przeszkód. I dziś z nieużytków, marniejących od lat fabryki nasze przerobiły już około 60 tys. metrów jedwabnych tkanin na sukienki, serwetki, szaliki i koszule.

Podany powyżej przykład ilustruje wymownie, jak wielkie możliwości stoją przed ruchem racjonalizatorskim. Niejednokrotnie mieliśmy dowody, że robotnicy prostymi na pozór usprawnieniami przynosili poważną korzyść, upłyniali dla produkcji surowce przeznaczane, zdaniem „fachowców” na „szmele”.

Tego nas właśnie uczy wystawa racjonalizatorów przemysłu jedwabniczo-galanterijnego w Łodzi.

